

PRO ZAHŘÁDKÁŘSKOU PŘAXI 16

NÁVODY K PRAKTICKÉ OCHRANĚ OVOCNÝCH PLODIN

V této informaci chceme seznámit zahrádkáře jednak s běžnými chemickými přípravky, které se v současné době používají k ochraně ovocných plodin před chorobami a škůdci, jednak i s termíny časově nejuhodnějších zásahů.

Podle abecedy jsme sestavili nejprve seznam preparátů a jejich zařazení z hlediska toxikologického.

Vysvětlivky použitých značek za označením preparátů:

ZNJ = zvláště nebezpečný jed

J = ostatní jedy

NK = není podle vyhlášky č. 57/1967 klasifikován

Anthio — NK: Kapalina s účinnou látkou na bázi organické sloučeniny fosforu. Používá se v koncentraci 0,15 % za vegetace proti vrtuli třešňové, obaleči jablečnému, listovému mšicím, merám a dalšímu savému hmyzu.

Aracid — NK: Kapalina s úč. látkou na bázi PCPBS (sulfonátu). Používá se pouze proti vajíčkům svilušek, a to v zimě jako 0,5% přídavek do 1% Nitrosanu, za vegetace jako 0,2% přídavek např. do 0,2% Fosfotionu 50.

Arafosfoton — NK: Kapalina s úč. látkou na bázi organické sloučeniny fosforu + PCPBS. Používá se v koncentraci 0,2—0,3% především tam, kde nám záleží na dobré likvidaci svilušek, poněvadž hubí současně pavoučky i vajíčka. Mimo to působí také proti listovým mšicím, merám, mladým vývojovým stadiím volně žijících housenek, mšiči krvavé apod.

Arborol M — J: Kapalina obsahující minerální olej, DNOK a PCPBS. Používá se k zimnímu postřiku ovocných dřevin v koncentraci 2%. Účinkuje na všechny zárodky škůdců a chorob, pokud přezimují na stromech.

Benlate — NK: Prášek s úč. látkou na bázi benomyly. Používá se jako postřik v 0,02—0,07% koncentraci proti houbovým chorobám, hlavně padlí, strupovitosti jableň, skvrnitosti třešní apod.

Crotothane viz Karathane.

Dithane M-45. — NK: Prášek s úč. látkou na bázi mancozebu. Používá se jako postřik v 0,1—0,2% koncentraci hlavně proti strupovitosti jádrom, má však dobrý účinek také proti řadě dalších houbových chorob.

Euparen — NK: Prášek s úč. látkou na bázi dichlofluanidu. Používá se k postřiku v 0,25% koncentraci hlavně proti plísni šedé (botrytidě) u jahod.

Fosfotion 50 — NK: Kapalina s úč. látkou na bázi organ. sloučeniny fosforu. Používá se v koncentraci 0,1—0,3% hlavně proti listovým mšicím, ostatnímu savému hmyzu a sviluškám.

Fundazol — NK: viz Benlate (náhrada za Benlate).

Heryl 80 — NK: Prášek s úč. látkou na bázi TMTD. Používá se v koncentraci 0,2% především proti plísni šedé (botrytidě) jahod. Vhodný též k desinfekci stěn ovocných komor a sklepů.

Intration — NK: Kapalina s úč. látkou na bázi org. sloučeniny fosforu. Používá se v koncentraci 0,04—0,1% hlavně proti listovým mšicím a sviluškám. Při zálivce ke kořenům ovocných stromků v koncentraci 0,1% (2—3 litry na stromek) se osvědčil proti hryzci. Zálivku děláme 2X ročně, z jara při začátku vegetace a na podzim po sklizni.

Karathane — NK: Prášek s úč. látkou na bázi tzv. krotónátu. Používá se v koncentraci 0,1—0,12% pouze proti houbám ze skupiny padlí. Má též dobré účinky proti sviluškám.

Kuprikol — NK: Prášek nebo pasta s úč. látkou na bázi oxychloridu mědi. Používá se v koncentraci 0,5—0,75% v ovocnářství jen ojedinele proti některým houbovým chorobám (monilióza meruněk, antraknóza rybízu aj.). Nesmí se používat u broskvoní na list, protože pálí.

Lidykol — J: Prášek s úč. látkou na bázi DDT+ gama HCH. Používá se k postřiku v koncentraci 0,4—1% na kmeny nebo kůru větví, napadených kůrovci nebo obalem meruňkovým.

Metation E 50 — NK: Kapalina s úč. látkou na bázi org. sloučeniny fosforu. Používá se v koncentraci 0,1—0,2% k postřiku proti obaleči jablečnému a ostatním žravým škůdcům. Poměrně dobře působí také proti některým savým škůdcům.

Nitrosan 50 — ZNJ: Prášek s úč. látkou na bázi DNOK. Používá se v koncentraci 0,5% pouze k zimnímu postřiku ovocných dřevin. Nepůsobí proti vajíčkům svilušek.

Perozin — NK: Prášek s úč. látkou na bázi zinebu. Používá se v 0,4% koncentraci k postřiku především proti strupovitosti jádrom a také proti některým dalším chorobám. Nepůsobí proti padlí.

Phosdrin — ZNJ: Kapalina s účinnou látkou na bázi org. sloučeniny fosforu. Používá se v ovocnářství v koncentraci 0,15% k ochraně proti savým a žravým škůdcům.

Polybárit — NK: Prášek s úč. látkou na bázi polisulfidu barva. Používá se k postřiku proti roztočům, padlí a některým dalším houbovým chorobám v koncentraci 1%, při rašení až 3—5%.

Síra Sfinx — NK: Prášek s obsahem elementární síry. Po-

užívá se jen zcela ojedinele k poprašování proti houbám ze skupiny padlí.

Soldop — NK: Kapalina s úč. látkou na bázi org. sloučeniny fosforu. Používá se jen zřídka proti některým škůdcům, např. vrtuli třešňové, pilatkám apod. v koncentraci 0,1—0,2%.

Sulikol K — NK: Prášek s obsahem elementární síry. Používá se k postřiku proti houbám ze skupiny padlí i někte-

rým dalším, a to v koncentraci 0,5—1%.

Sulka — NK: Kapalina s úč. látkou na bázi polysulfidů vápničku. Používá se k postřiku proti padlí a některým dalším houbám v koncentraci 1%, při rašení až 3—5%. Působí též na svilušky

Thiovit — NK: Přípravek na stejné bázi jako Sulikol K. Používá se v koncentracích 0,2—0,5%.

POSTŘIKOVÝ KALENDÁŘ

VŠECHNY OVOCNÉ DŘEVINY:

Období	Přípravek	Koncentrace	Poznámka
Vegetační klid (zimní postřik)	Arborol M	2%	Hubí všechny škůdce, přezimující na stromech a keřích, včetně vajíček svilušek
	Nitrosan 50	0,5%	Nehubí vajíčka svilušek. Proti štítence zhoubné (červec San José) užijeme 1,5% koncentraci

JÄDROVINY:

Při rašení	Polybarit	3—5%	Jen proti listovým roztočům u hrušní
Po vyrašení	Polybarit	1%	Proti strupovitosti a padlí
Těsně před květem	Polybarit nebo Fundazol nebo Dithane M—45	1% 0,5% 0,2%	Proti strupovitosti a padlí
Ihned po odkvětu	Perozin + + Sulikol + Fosfotion 50	0,4% 0,5% 0,2%	Kombinovaný postřik proti strupovitosti, padlí a savým škůdcům
Týden po odkvětu	Metation E 50	0,2%	Jen tehdy, chceme-li hubit pilatku jablečnou
Za dva týdny po odkvětu	Perozin + + Sulikol	0,4% 0,5%	Kombinovaný postřik proti strupovitosti a padlí
Za 4—5 týdnů po odkvětu	Perozin + + Sulikol + + Metation E 50	0,4% 0,5% 0,2%	Kombinovaný postřik proti strupovitosti, padlí a obaleči jablečnému
Za dva týdny po předchozím	Perozin + + Sulikol + + Metation E 50	0,4% 0,5% 0,2%	Opakovaný postřik proti strupovitosti, padlí a obaleči jablečnému
Koncem července — začátkem srpna	Perozin + + Sulikol + + Metation E 50	0,4% 0,5% 0,2%	Proti druhé generaci obaleče jablečného, strupovitosti a padlí
Za 10—14 dnů po předchozím	Metation E 50	0,2%	Čtvrtý postřik proti obaleči jablečnému; bývá nutný jen v některých letech

SLIVONĚ

Ihned po odkvětu	Metation E 50	0,2%	Proti pilatkám a sviluškám
Za 4—5 týdnů po odkvětu	Metation E 50	0,2%	Proti obaleči švestkovému a sviluškám
Konec července — začátek srpna	Metation E 50	0,2%	Proti druhé generaci obaleče švestkového a sviluškám

TŘEŠNĚ A VIŠNĚ:

Asi 3 týdny před sklizní	Metation E 50	0,2%	Proti červivosti
10 dnů před sklizní	Metation E 50	0,2%	2. postřik proti červivosti

MERUŇKY:

Při začátku výskytu	Kuprikol nebo Dithane M45	0,5-0,75 0,2%	Proti monilioze a houbovým skvrnitostem
---------------------	---------------------------	------------------	---

BROSKVONĚ:

Při rašení	Polybarit nebo Sulka	3-5% 3-5%	Proti houbové kadeřavosti
Během června až července	Perozin + Sulikol	0,4% 0,5%	Kombinovaný postřik proti strupovitosti a padlí

RYBÍZ:

Po vyrašení	Perozin + Kuprikol	0,4% 0,3%	Kombinovaný postřik proti antraknóze
Po odkvětu	Perozin + Kuprikol + Fosfation 50	0,4% 0,3% 0,2%	Kombinovaný postřik proti antraknóze a mšiči rybízové Podle potřeby opak. v 10-14 denních intervalech

ANGREŠT:

Při zjištění výskytu	Fundazol nebo Karathane	0,05% 0,12%	Proti americkému padlí
----------------------	-------------------------	----------------	------------------------

JAHODNÍK:

Při začátku květu	Heryl 80 nebo Euparen	0,2% 0,25%	Proti plísní šedé (botrytidě)
Při dokvétání	Heryl 80 nebo Euparen	0,2% 0,25%	Druhý postřik proti plísní šedé
Po sklizni nebo před květem	Metation E 50	0,4%	Proti roztočičku jahodovému

Důležité připomínky k chemické ochraně ovocných dřevin:

Tento postřikový kalendář obsahuje jen rámcové pokyny k postřikům; nutno je upravovat podle místních podmínek.

Kombinujeme-li více přípravků, nemícháme preparáty v koncentrovaném stavu, nýbrž předem každý zvlášť rozmícháme v malém množství vody a teprve potom sléváme dohromady a doplňujeme vodou na potřebný objem.

Abychom se vyhnuli nebezpečí popálení ošetřovaných plodin, stříkáme brzy zrána nebo ještě lépe navečer, nikdy ne během dne za prudkého slunce.

Zimní postřik lze provést od opadu listů až do rašení. Stačí jeden postřik, který však musí být důkladný, aby byly větve i kmen tekutinou dokonale omyty. Při postřicích za vegetace však dbáme na to, aby postřiková jehla z listů či plodů nekapala. Toho dosáhneme co nejvyšším možným tlakem a správnou tryskou. Koncentrace uvedené v této

pomůcce jsou optimální a jejich dodržování podmiňuje dobrý výsledek zákroku. Zvyšování koncentrace, stejně jako snižování pod zde uvedené hodnoty, je neúčinné a někdy i škodlivé.

Při používání přípravků pro ochranu rostlin je třeba důsledně dodržovat všechny zdravotně bezpečnostní a hygienické předpisy a zásady. Zvlášť důležité z hlediska ochrany zdraví konzumentů je dodržování předepsaných ochranných lhůt, t. j. termínů pro poslední ošetření před sklizní. (Doba, za kterou dojde k odbourání použitých látek, buď úplně nebo na povolené neškodné množství). Tyto ochranné lhůty jsou uváděny na návodech pro použití jednotlivých přípravků.

Napsal: Dr. Vladimír Zacha.

Pro své členy vydává Český ovocnářský a zahrádkářský svaz, ústřední výbor, Praha 1, Jilská 24.